

verwerkingsgrondslagen, verzamel- en verwerkingsdoelen, doelbinding, kwaliteit en beveiliging van gegevens, transparantie

DE SPELREGELS

rechtmatige verwerking

Art. 6(1) a-f AVG.

Art. 5(1) b AVG.

verwerkingsgronden

- toestemming
- overeenkomst
- wettelijke plicht
- vitaal belang
- taak van algemeen belang
- gerechtvaardigd belang

verzameldoel

- welbepaald
- gerechtvaardigd
- én uitdrukkelijk omschreven

doelbinding

- verdere verwerking niet overeenigbaar met verzameldoel

Art. 5(1)e AVG.

bewaren

- niet langer dan nodig voor verzameldoel

Art. 5(1) b AVG.

toestemming

please do not tick the box if you do not want to receive our daily offers in your inbox

- eerst informeren
- aanvaarding algemene voorwaarden met instemmingsbepaling is onvoldoende
- intrekken 'te allen tijde' mogelijk
- jonger dan 16? dan toestemming door ouders
- vrijwillig gegeven...

Art. 4(11) en 6(1)a AVG

(32) Toestemming dient te worden gegeven door middel van een duidelijke actieve handeling, bijvoorbeeld een schriftelijke verklaring, ook met elektronische middelen, of een mondelinge verklaring, waaruit blijkt dat de betrokkene vrijwillig, specifiek geïnformeerd en ondubbelzinnig in de verwerking van zijn persoonsgegevens instemt. Hiertoe zou kunnen behoren het klikken op een vakje bij een bezoek aan een internetwebsite, het selecteren van de technische instellingen voor diensten van de informatiemaatschappij of een andere verklaring of een andere handeling waaruit dit verband duidelijk blijkt dat de betrokkene instemt met de voorgestelde verwerking van zijn persoonsgegevens. Stilzwijgen, het gebruik van reeds aangekruiste vakjes of inactiviteit mag derhalve niet als toestemming gelden. De toestemming moet gelden voor alle verwerkingsactiviteiten die hetzelfde doel of dezelfde doeleinden dienen. Indien de verwerking meerdere doeleinden heeft, moet toestemming voor elk daarvan worden verleend. Indien de betrokkene zijn toestemming moet geven na een verzoek via elektronische middelen, dient dat verzoek duidelijk en beknopt te zijn en niet onnodig storend voor het gebruik van de dienst in kwestie.

duidelijke actieve handeling – dus niet stilzwijgend!

in vrijheid gegeven...

specifiek, geïnformeerd en ondubbelzinnig

afzonderlijke toestemming voor verschillende doeleinden

op duidelijke en beknopte wijze gevraagd en niet onnodig storend

(42) Indien de verwerking plaatsvindt op grond van toestemming van de betrokkene, moet de verwerkingsverantwoordelijke kunnen aantonen dat de betrokkene toestemming heeft gegeven voor de verwerking. Met name in de context van een schriftelijke verklaring over een ander aspect dient te worden gewaarborgd dat de betrokkene zich ervan bewust is dat hij toestemming geeft en hoever deze toestemming reikt. In overeenstemming met Richtlijn 93/13/EEG van de Raad (10) stelt de verwerkingsverantwoordelijke vooraf een verklaring van toestemming op die begrijpelijk en gemakkelijk toegankelijk is en in duidelijke en eenvoudige taal; deze verklaring mag geen oneerlijke bedingen bevatten. Omdat toestemming met kennis van zaken wordt gegeven, moet de betrokkene ten minste bekend zijn met de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke en de doeleinden van de verwerking van de persoonsgegevens. Toestemming mag niet worden geacht vrijelijk te zijn verleend indien de betrokkene geen echte of vrije keuze heeft of zijn toestemming niet kan intrekken of terugtrekken zonder nadelige gevolgen.

bewijsplicht m.b.t. toestemming

bewustheid dat toestemming is gegeven en hoever die reikt

begrijpelijk en gemakkelijk toegankelijk, duidelijke en eenvoudige taal

identiteit van de toestemmingvragers en de verwerkingsdoeleinden

'echte keuze' en weigering of intrekking kan zonder 'nadelige gevolgen'...

(43) Om ervoor te zorgen dat toestemming vrijelijk wordt verleend, mag toestemming geen geldige rechtsgrond zijn voor de verwerking van persoonsgegevens in een specifiek geval wanneer sprake is van een duidelijke wanverhouding tussen de betrokkene en de verwerkingsverantwoordelijke, met name wanneer de verwerkingsverantwoordelijke een overheidsinstantie is, en die niet onwaarschijnlijk maakt dat de toestemming in alle omstandigheden in die specifieke situatie vrijelijk is verleend. De toestemming wordt geacht niet vrijelijk te zijn verleend indien geen afzonderlijke toestemming kan worden gegeven voor verschillende persoonsgegevensverwerkingen, ondanks het feit dat dit in het individuele geval passend is, of indien de uitvoering van een overeenkomst, daaronder begrepen het verlenen van een dienst, afhankelijk is van de toestemming ondanks het feit dat dergelijke toestemming niet noodzakelijk is voor die uitvoering.

geen 'duidelijke wanverhouding' tussen toestemmingvragers en -gevers...

afzonderlijke toestemming voor verschillende gegevensverwerkingen...

bij aangaan van overeenkomst geen toestemming verlangen voor verwerkingen die niet nodig zijn voor de uitvoering van die overeenkomst...

Echter, uit art. 7(4) AVG blijkt dat er in zo een geval alleen goed moet worden onderzocht of de toestemming in vrijheid is gegeven

vitaal belang...

Bonuskaart bleek van onschatbare waarde

Gepubliceerd: 22 augustus 2003 07:56
Laatste update: 22 augustus 2003 09:40

ZAANDAM - De bonuskaart van Albert Heijn is van "onschatbare waarde" gebleken bij het terughalen van Campina-producten die in een winkel van het supermarktcconcern waren verkocht, aldus een woordvoester van Albert Heijn, onderdeel van het Ahold.

"Met de klantgegevens konden we heel snel de mensen achterhalen die het product hadden gekocht", zei ze. Het ging om enkele tientallen stuks. Volgens de woordvoester bleek na onderzoek dat één van de bij de klanten opgehaalde producten ook daadwerkelijk was "gemanipuleerd".

Albert Heijn ging tot actie over toen medio juni een vrouw ziek was geworden na het eten van het betreffende product, zogenoemde verenkward van het merk Mona. Het was de tweede keer dat Albert Heijn "handelend" moest optreden, aldus de woordvoester.

proportionaliteit & subsidiariteit

Art. 5(1)a, 6(1) b-f AVG

privacyinbreuk niet onevenredig in verhouding tot belang waarvoor gegevens worden verwerkt

belang kan niet op andere, minder belastende wijze worden gerealiseerd

verzamel- en verwerkingsdoelen

verzameldoel welbepaald uitdrukkelijk omschreven gerechtvaardigd

verdere verwerking niet onverenigbaar

Art. 5(1)b en 6(4) AVG

- relatie verzamelen- en verwerkingsdoelen
- aard van de gegevens
- gevolgen voor betrokkene
- verkregen bij betrokkene of bij derden
- passende waarborgen

bron:
@despeld

bron:
hema.nl

verwerkingsverbod voor «bijzondere gegevens»

- levensovertuiging of godsdienst
- politieke gezindheid
- lidmaatschap vakbond
- ras, etniciteit
- seksuele leven
- gezondheid
- biometrische ID-gegevens
- genetische gegevens

NIEUW..!

- strafrechtelijke gegevens

verwerking bijzondere gegevens verboden, tenzij...

- specifieke uitzonderingen: door bepaalde verwerkers en voor bepaalde doeleinden
- algemene uitzonderingen: met uitdrukkelijke toestemming, duidelijke openbaar gemaakt door betrokkene, (enz.), enz...

Art. 10 AVG

Art. 32-33 UAVG

Art. 9 AVG

Art. 22-31 UAVG

rasgegevens: verwerking mag

Art. 25 UAVG

- voorzover onvermijdelijk ter identificatie
- voorzover nodig i.v.m. positieve discriminatie
 - alleen gegevens betreffende geboorteland van de betrokkene, van diens ouders of grootouders,
 - dan wel andere, bij wet vastgestelde criteria

herkenbare foto's op intranetsmoelenboek of sociale netwerken
videocameratoezicht

doel onderscheid maken...

Alléén als een verantwoordelijke foto's of ander beeldmateriaal publiceert met het **uitdrukkelijke doel** om onderscheid te maken naar ras, is bijzondere oplettendheid geboden. In dat geval acht het CBPP het een **redelijke wetstoepassing** om het beeldmateriaal aan te merken als een bijzonder persoonsgegeven.

Cbp Publicatie persoonsgegevens op internet 2007

HR 23 maart 2010
ECLI:NL:HR:2010:B
K6331

"... **[onjuist is]** dat in een geval [...] waarin de vordering uitdrukkelijk ook betrekking had op foto's van personen, toepassing van [art. 18 Wbp en 126nf Sv] alleen in aanmerking komt indien met de vordering is **beoogd** de desbetreffende gevoelige [ras] informatie aan die foto's te ontlener"

echter...

Conclusie AG 16 mei 2017,
ECLI:NL:PHR:2017:547

*Een ongenueanceerde uitleg [...] zou ertoe leiden dat opnamen van beveiligingscamera's **per definitie** gevoelige gegevens bevatten, omdat uit die opnamen het ras van de afgebeelde persoon is op te maken. **Dat lijkt mij overtrokken.***

de verwerking van foto's mag niet systematisch worden beschouwd als verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens aangezien foto's alleen onder de definitie van **biometrische gegevens** vallen wanneer zij worden verwerkt met behulp van bepaalde technische middelen die de unieke identificatie of authenticatie van een natuurlijke persoon mogelijk maken

overw. 51
AVG

persoonsnummers

Art. 46
UAVG

- nummer ter identificatie van betrokkene bij wet voorgeschreven
- alléén gebruiken ter uitvoering van betreffende wet of voor doeleinden bij wet bepaald

DISCUSSIE
uitlener en inlener
aannemer en
onderaannemer

transparantie en rechten van betrokkenen

rechten van betrokkenen

- inzage
- verbetering
- verzet
- vergeten worden
- gegevensoverdraagbaarheid

verplichtingen verantwoordelijken

- informereren
- voldoen aan inzageverzoeken enz.

Art. 41
UAVG

Art. 13-23
AVG

uitzonderingen (informatieplichten, rechten betrokkenen, doelbinding en datalekken)

- staatsveiligheid, gewichtige financiële en economische belangen van de staat
- voorkoming opsporing vervolging strafbare feiten
- rechten en vrijheden van derden (incl. verantwoordelijke)

	No personal data are collected or processed for data specific purposes of the processing
	No personal data are retained beyond the maximum necessary for each specific purpose of the processing
	No personal data are processed for purposes other than the purposes for which they were collected
	No personal data are disclosed to unauthorised third parties
	No personal data are sold or rented out
	No personal data are retained in unencrypted form

inzagerecht...

- aanspraak op een **begrijpelijk overzicht** van de beschikbare persoonsgegevens
- geen recht om persoonsgegevens op verzoek te genereren of samen te stellen
- inzageverzoek behoeft in beginsel niet te worden onderbouwd, maar moet zondig wel worden **gespecificeerd**

dus niet noodzakelijk een kopie van het originele document of dossier. Of wel?

HJEU 17 juli 2014
C141/12 en C372/12

Rb A'dam 29 januari 2015
ECLI:NL:RBAMS:2015: 207

géén fishing expeditions, Hof 's-Hertogenbosch 1 februari 2018, ECLI:NL:GSHE:2018:363

overw. 63: als het om heel veel gegevens kan gaan mag worden verlangd dat verzoeker preciseerd op welke informatie of welke verwerkingsactiviteiten het verzoek betrekking heeft.

overzicht of kopie van dossier?

- De betrokkene heeft het recht om van de verwerkingsverantwoordelijke uitsluitend te verkrijgen over het al dan niet verwerken van hem betreffende persoonsgegevens en, wanneer dat het geval is, om inzage te verkrijgen van die persoonsgegevens
- [..]
- De verwerkingsverantwoordelijke verstrekt de betrokkene een kopie van de persoonsgegevens die worden verwerkt. Indien de betrokkene om bijkomende kopieën verzoekt, kan de verwerkingsverantwoordelijke op basis van de administratieve kosten een redelijke vergoeding aanrekenen.

art. 15, eerste en derde lid, AVG

Meldplicht datalekken

Melding bij toezichthouder

tenzij het niet waarschijnlijk is dat de inbreuk in verband met persoonsgegevens een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen

Melding bij betrokkene

waarschijnlijk een hoog risico voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen

Art. 33-34
AVG

Wie?

verwerkingsverantwoordelijke

Wat?

inbreuk op beveiliging van persoonsgegevens

Wanneer?

onverwijld d.w.z. in beginsel binnen 72 uur na bekend worden van het datalek

Hoe?

Meldloket Datalekken (Ap)
zo-mogelijk individueel (betrokkenen)

En verder...

- gegevensbeschermingseffectbeoordelingen, registerplichten etc.
- beperkingen op overdracht van gegevens buiten de EU/EER
- gedragscodes, certificering en accreditering
- profilering, geautomatiseerde besluitvorming en big data

& Artificial Intelligence & Machine Learning & etc.

BASISCURSUS AVG & UAVG

IoT & Datafication & Big Data & De Privacywet

Gerrit-Jan Zwenne 5 november Amsterdam

roadmap

- A. WTF is IoT (datafication & big data) anyhow?
- B. De Privacywet verkort: AVG & UAVG
- C. Hoe IoT & Datafication & Big Data (etc.) de privacywetgever uitdagen

- informeren van datasubjects ('betrokkenen')
- verwerken op basis van voorafgaande ondubbelzinnige toestemming
- welbepaald uitdrukkelijk omschreven verzameldoel
- verdere verwerking niet onverenigbaar met verzameldoel
- regels voor profilering en geautomatiseerde besluitvorming

GEAUTOMATISEERDE BESLUITVORMING (INC. PROFILERING) EN BIG DATA ENZ.

profilering (~ prō'fil'ehr'ing)

geautomatiseerde verwerking waarbij aan de hand van persoonsgegevens

- bepaalde persoonlijke aspecten van een natuurlijke persoon worden geëvalueerd
- met de bedoeling met name het volgende te analyseren of te voorspellen:
 - beroepsprestaties
 - economische situatie
 - gezondheid
 - persoonlijke voorkeuren en interesses
 - betrouwbaarheid en gedrag
 - locatie van verplaatsingen

regels voor profilering

een recht om

- niet te worden onderworpen aan een besluit dat uitsluitend is gebaseerd op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering
- waaraan voor hem of haar rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem anderszins in aanmerkelijke mate treft.

uitzonderingen

- noodzakelijk voor uitvoering van overeenkomst tussen de betrokkene en verantwoordelijke
- toegestaan bij Uniewetgeving of nationale wetgeving
- uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene.

Rasterfahndung

Typically RAF-terrorists use cash and pay their electricity bill in person at the utility (to keep their apartments associated with a false name)

credit score ('krediet score')

- a numerical expression based on a level analysis of a person's credit files, to represent the creditworthiness of the person.
- primarily based on a credit report information typically sourced from credit bureaus.
- to evaluate the potential risk posed by lending money to consumers and to mitigate losses due to bad debt

'online profiling or behavioral advertizing'

- advertising based on observation of behaviour of individuals over time
- seeks to study characteristics of this behaviour through actions
- to develop a specific profile and provide these individuals with advertisements tailored to their interests

zoekresultaten

Verder kan de door de zoekmachines verrichte ordening en samenvoeging van de op het internet gepubliceerde informatie, teneinde de gebruikers van deze machines gemakkelijker toegang tot deze informatie te verschaffen, ertoe leiden dat, wanneer deze gebruikers op de naam van een natuurlijke persoon zoeken, zij via de resultatenlijst een gestructureerd overzicht krijgen van de over deze persoon op het internet vindbare informatie, waardoor zij een min of meer geadresseerd profiel van de betrokkene kunnen opstellen.

MOBILE 13 mei 2014, 0:13:12 (Google Spain)

datafication [*dey•tuh•fi•key•shuh•n*]

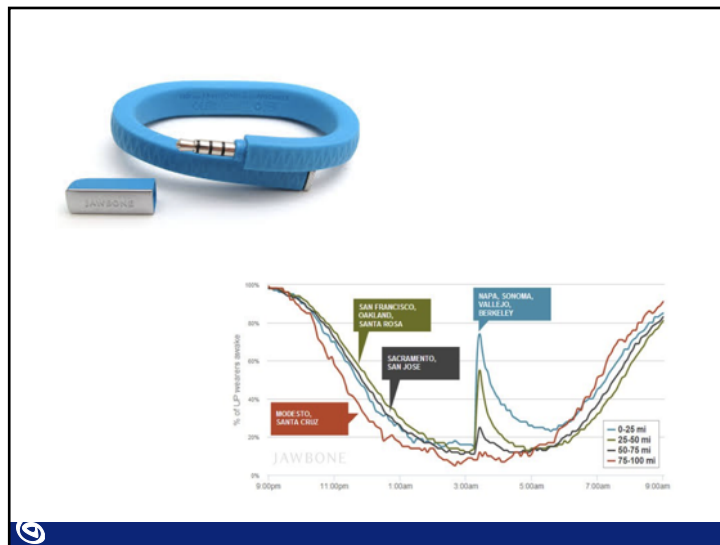
a modern technological trend turning many aspects of our life into **computerized data** and transforming this information into **new forms of value** [Mayer-Schönberger & Cukier 2013]

*every breath you take
every move you make
every bond you break
every step you take...*

iPhone 6S:

- Proximity sensor
- Ambient light sensor
- 12MP Camera
- Accelerometer
- Gyroscope
- Compass
- Barometer
- NFC for Apple Pay
- Touch ID fingerprint scanner
- Pressure sensitive display

Big Data is a generalized, **imprecise term** that refers to the use of large data sets in **data-science** and **predictive analytics** [Mayer-Schönberger & Cukier 2013]

Big data can be used to identify more general trends and correlations but it can also be processed in order to **directly affect individuals** [WP29 2013]

high-volume, high-velocity and high-variety information assets that demand cost-effective, innovative forms of information processing for enhanced insight and **decision making** [www.gartner.com/it-glossary/big-data]

unprecedented computational power and sophistication make possible **unexpected discoveries**, innovations, and advancements in our quality of life [Whitehouse 2014]

Probleemgezin kost 40.000 euro

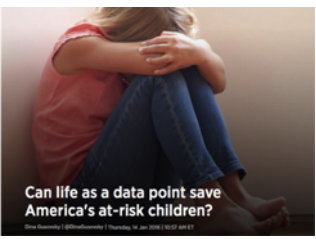
uithuisplaatsing

In die tijd, de post-Savannah-periode, ontstond de sterke neiging om maar bij de minste twijfel te handelen. Beter een kind te veel uithuisgeplaatst, dan nogmaals een Savannah, hoorde ik een jeugdzorg-directeur zeggen.

De aanleiding voor de uithuisplaatsingen was niet een calamiteit, zelfs geen incident, maar een risicoprofiel: de moeder was getraumatiseerd door een oorlogsverleden in een ander land, en de vader gebruikte trouw medicijnen voor een ggz-diagnose, waardoor de ziekte onder controle was.

de ziekte onder controle was.

Justine Pardoën De risico-regelreflex 31 januari 2015
www.ouders.nl

Can life as a data point save America's at-risk children?

Up to \$80 billion is spent annually across the U.S. to confront child abuse and neglect, an ugly underside of American life that afflicts hundreds of thousands of children.

Los Angeles County, with the largest child protective services agency in the country, believes there has to be a better way to protect at-risk youth than the current outdated and costly approach. LA County is piloting the use of predictive analytics technology — formally known as big data — from Cary, North Carolina-based software company SAS, to do a better job of identifying children who may otherwise be left in a vulnerable position.

THE PULSE@MARKET
CNBC

distinctive aspects of big data analytics

- use of algorithms
- opacity of the processing
- tendency to collect 'all data'
- repurposing of data, and
- use of new types of data

transparantie (art. 12-14 AVG)

profilering (art. 22 AVG)

gegevensminimalisatie (art. 5.1c)

doelbinding (art. 5.1b)

correlatie ≠ causaliteit

in a big-data age most innovative secondary uses [of data] haven't been imagined when the data is first collected. How can companies provide notice for a purpose that has yet to exist? How can individuals give informed consent to an unknown...?

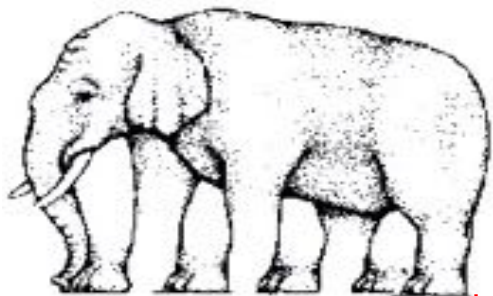
[Mayer-Schönberger & Cukier 2013]

free, specific, informed and unambiguous 'opt-in' consent would almost always be required, otherwise further use cannot be considered compatible

[WP29 2013]

personalisering
stigmatisering
'ontmenselijking'
discriminatie
onschuldpresumptie
etc.

g.j.zwenne@law.leidenuniv.nl

vragen?

zwenneblog • g.j.zwenne@law.leidenuniv.nl • @zwenne

